1872. IV. evfolyam **204. szám.** Kedd, október 15.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre 10 frt — kr. ½ évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám 10 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: **Főpiacz, Vecsey-ház földszint a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.**
Előfizethetni helyben:
Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivataloknál utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni baloldali párt közlönye.

Megjelen hetenként ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési dij:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.
Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér"-en megjelenő közlemény öthasábos sorra 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok semadatnak vissza.

Szünet és szüret.

(☉) Az országgyülés szünetel.

A képviselők szüretelnek.

Hát a szünetnek lesz-e jó eredménye, lesz-e jó szürete?

Politikai tekintetben azt tartanók a szünet jó eredményének, s akkor mondanók el, hogy jó szüretet szült a szünet, ha azon tényező erők, azon országos közegek, melyek hivatva vannak a haza jólétének előmozditására müködni, felhasználnák beható gondolkozásra a szünetidőt, azon irányban, hogy félretéve minden kicsinyes érdeket, a hazai közboldogság megteremtésére mikép használják fel minden erejöket!

A legközelebbi rövid országgyülési idény, bár csaknem egyedül a válaszfelirattal foglalkozott, hasznos tanulmányok szolgáltatásában elég gazdagnak mutatkozott.

Mert, bár a magát hatalmának tetőpontján képzelt kormánypárt egész nyugodtsággal látszott is élvezhetni a többség szolgálatait: mégis merültek fel oly események, melyek a gondolkozó lélek előtt azon igazságot deriték fel, mikép az a kormánypárti többség koránt sem áll oly szilárdul, hogy a vélemények különbözetében is kitetsző találkozási pontok, bizonyos véletlen által, vagy a vonzalom szálainak bármi oknál fogva erősödése folytán, szétrobbantó hatást ne gyakorolhatnának a pártegységre támaszkodó kormányra.

Finom lélektani mozzanatok jelenségeire bukkanunk a rövid országgyülési idény eseményeiben, — melyek a jövő alakját mindenesetre máskép állitják elő, mint ahogy az országgyülés megnyilta előtt képzelni lehetett, vagy ahogy a kormány, határtalan önhittségében, tán most is képzeli.

Nem akarunk jóstehetséget negélyleni magunknak; hanem mégis azt hiszszük, hogy szemlélődésünknek, vizsgálódásunknak oly alapja van, amit megdönteni nem oly könnyü dolog, mint egyelőre tán feltünik.

Nem akarunk a más tollával irni, s csak mellesleg emlitjük meg, hogy magok a jobboldali lapok is **kicsinyesnek** találták a kormány magaviseletét a válaszfelirati viták alatt.

Egyetlen ragyogó pont sem tünt fel azon pazar fényből, melynek a **nemzet kormányát** kellett volna ékesiteni.

Egyetlen magasabb szinvonalra emelkedett államférfiui nyilatkozat sem került ki a kormány köréből.

Csupán **pártemberek**, csupán kicsinykedő huzalkodók s üres vitatkozók szerepe jutott a **sokfelől szorongatott** kormányférfiaknak!

Mig egyfelől az ellenzék a legnagyobb ágyukkal folytatta ostromát, másfelől magából a kormánypárt köréből is hatalmas „szuronyt szegezz" rohammal döngettetett a sziklafészek, melyre a miniszteri székek vannak felállitva!

A kormány valóban alig ismerhetett pártfelére például Sennyey báróban, ki magasan ragyogtatta államférfiui tehetségét **a kormánynyal szemben!**

Ő — amint mondá — nem a kormány tagjainak **személye**, hanem a **rendszer ellen** fejezé ki helytelenitését, mely a jelen kormány alatt a közügyek vitelében megfészkelte magát.

Okos ember átlátja, hogy ezen nyilatkozat — **kormánypárti ember részéről**, nem jelenthet kevesebbet, mint azt, hogy **a kormány eljárásával és müködésével nincs megelégedve.**

S ha hozzávesszük még azt is, a mit ugy hevenyében kifejezett, hogy **ez időszerint** támogatja a kormányt, a **közjogi állás pontjából**: látni való, hogy Sennyeyben, — kinek talentumai s befolyásossága a legmagasabb körökig ismeretes, — oly félemletes **ellenfélre** talált a kormány, ki csak **az időt** várja, hogy **ellene** nyiltan és tettleg is föllépjen!

Adjuk hozzá még ehez, hogy e nagy tehetségü államférfiu, — kinek Lónyay csak árnyékául tekinthető — a kormánypárt részéről a baloldal ellen hánytorgatott **kormányképtelenségi** vádat egészen elejtette:

Bizony a rózsaágy, melyen a kormány nyugodni vél, tövisekkel látszik kibéleltnek!...

Vegyük ezekhez azt, hogy Zsedényi és többen a hatalmasabbak közül, a deák-kör tanácskozmányaiban oly hevesen támadták meg sokszor a kormány tagjait, hogy vetekedtek e tekintetben az ellenzékkel.

És hogy Deák Ferencz a szorult helyzetbe jutott kormány mellett egy árva szót sem emelt:

Azt hiszszük, van elég tárgy a gondolkozásra, **a szünet alatt!**

S hogy minő lesz a szünet alatti szüret eredménye a kormányra nézve, azt a legközelebbi jövő mutatandja meg.

A bankügy megoldásától mindenesetre sok függ.

Ez lesz a kormány élet-halál kérdése!

— Bankügyi hirek. Vasárnap a magyar és osztrák ministerek a bankügyben értekeztek, majd a király elnöklete alatt tartatott minisztertanács, azután ez ügy Lónyaynál került szőnyegre, s ott éjfélig gyülésеztek. Tegnap reggel Andrássynál tanácskoztak e felől. Ennyi tanácskozásnak mi az eredménye? — kérdi talán az olvasó. Semmi. Hanem a tanácskozások e tárgyban még folytattatnak.

— A képviselőház ma d. e. 10 órakor még tartott egy ülést.

— A fővárosi ellenzék vasárnapi gyülésén, melyről már távirati uton értesitettünk, Jókai elnökölt, ki székét elfoglalván, hangsulyozá, hogy miután a főváros rendezése küszöbön van, szükség az iránt tisztába jönni az ellenzéknek, pártszempontból kiván-e ebben eljárni, vagy az ügy érdekét mindenek fölé állitva, az ellenpárttal karöltve járni el. Farkas György az ellenzék tömörülését kivánja és szükségesnek tartja a pártszempont szemmeltartatását. — Ez ellenében Máttyus Arisztid inditványozza: enunciálja az ellenzék, hogy a főváros rendezését nem tekinti párt kérdésnek és törekvését oda irányozza, hogy a fő elvi szempontokra nézve az összes polgárság állapodjék meg. Ennek elérésére lépéseket kiván tétetni egy nagy, az összes polgárságot magában foglaló népgyülés összehivására. — Horn Ede pártolja az inditványt, és foganatositására egy 9 tagu bizottságot kér kineveztetni. Midezen inditványok közhelyeslések közt egyhangulag elfogadtattak. A kilenczes bizottságba, melynek feladata a népgyülés összehivása iránt érintkezésbe tenni magát a jobb oldallal, beválasztattak: **Jókai Mór**, Horn Ede, Máttyus Arisztid, Herzl Miksa, Virava József, Polonyi Géza, Veiss D., Farkas György és Kanitz Mór. Az értekezlet déli 12 órakor eloszlott.

Debreczen ifjuságához.

— A pesti népszinház ügyében. —

Nehány hó előtt azon közóhaj lengette át e nemzetet, hogy vajha az ország fővárosában **egy állandó magyar népszinház** épittetnék!

Senki sem kételkedett az ügy fontosságáról. Hiszen a szinházak nagy jelentősége felől ma már senkinek sem lehet kétsége.

E népszinház a magyarosodás egyik védbástyájául volna épitendő a németesedő fővárosban.

Mondhatni az egész országban meg is indultak a mozgalmak, illetőleg az adakozások, hogy Pesten mielőbb egy magyar népszinház emeltessék föl.

Különösen a lelkes ifjuság karolta fel melegen az ügyet, s müködik a szent czél támogatásában.

Mi eddig mitsem tevénk.

Pedig Debreczen városának, s kiváltképen ifjuságának nem lehet, nem szabad elmaradni oly dolgokban, mely a nemzetiség emelésére s a nemzeti nyelv felvirágoztatására irányult.

A nemzeti ügyek innen várják leghathatósabb támogatásukat. Jól tudja azt a világ, hogy itt még legromlatlanabb a hazafiui kebel, hogy itt legkevesebb idegenesség férkőzött még az emberi lelkekhez.

Jó hirnevünkhöz mi méltók is voltunk minden időben.

Hogy maradhatnánk el tehát a jelen korban, midőn a nemzeti nyelv és müvészet kiván tőlünk áldozatot.

De hiszen miért irjunk hosszu buzditó beszédet akkor, midőn az ügy fontossága maga a legnagyobb buzditás!?

Csak egyszerüen a figyelmet óhajtók mi e tárgyra irányozni, s jelezni akartuk, hogy másutt lelkesen müködnek a népszinház ügyében.

Itt az idő, hogy mi is tegyünk valamit. Ifjuságunkhoz szólunk.

Előttünk áll a hosszu tél, a vigalmak napjai közelegnek. A társas élet élénkebb szint ölt.

Ne feledkezzünk meg mulatságaink közt — a pesti magyar népszinházról.

Vannak nekünk derék, lelkes ifjaink, kik tetterejöket szivesen áldozzák fel e nemzeti ügy előmozditására.

Társuljanak tehát ifjaink minél többen, kezet fogva a szépért és nemesért szintén lelkesedni tudó nővilággal:

Rendezzenek tánczvigalmat, estélyeket a pesti magyar népszinház javára!

Vigalmaikban vegyék jelszóul az egyszerüséget, s a hiu csillogó fény költségeit adják a szent czélra, hogy itt tündököljön az, hol maradandóbb lesz.

A rendezendő vigalmakban adóztassuk meg a fényüzést.

Fel tehát a tettre, Debreczen ifjusága!

Ne feledjétek el nagy Kölcseink amaz intését: — **a haza mindenelőtt!**

Sz. K.

A külföld felirati vitánkról.

┼ **Az országgyülési felirati vitáról** az augsburgi „Allgemeine Zeitung" egyebek közt igy nyilatkozik: Habár jogosan állitható, hogy Ghyczy minapi programmbeszéde és Tisza felirati javaslata közt némi ellentét létezik, mindazonáltal el kell ösmerni, hogy a baloldal felirati javaslata, a közjogi kérdést csak futólag érintve, egy parliamentaris ellenzék tiszta programmja gyanánt jelentkezik. Ez álláspontot foglalá el Tisza Kálmán beszédében is; mérsékelten és nyugodtan szólott, s csak midőn az ország becsületéről beszélt, melyet minden kormány megóvni tartoznék, csak akkor nyilatkozott szabadabban minden felett, mit a hir, s megjegyzendő, a jobboldali hir, a kormány pénzügyi eljárásáról napvilágra hozott.

Lónyay erre düh és izgalomtól reszkető hangon felelt, és, mintha büntető törvényszék előtt állott volna — positiv bizonyitékokat követelt; talán nem elég, hogy kormányának oly dolgokat vetettek szemére, milyeneket máskor soha senkinek, mintha a kormánynak hirneve nem lenne olyan, milyen a nőké, hogy t. i. száz megszólott közül alig van 2, ki meg nem érdemelné.

A ki keretébe nem tudja magát beletalálni.

△.) Az ugynevezett „**Deák-kör,**" recte jobboldali kör, rectius kormánypárti kör a mult estéken a szokottnál népesebb volt.

Minden arczon meglátszott, hogy valami fontos ügy kerül még ma szőnyegre. Az arczokon a várakozás türelmetlenséget kifejező jellege ült.

No mert a klub feje, — az „**öreg ur**" még sehol sem volt.

Végre betoppant a várva várt férfiu — Deák Ferencz képében, s a horvátügy kiegyenlitése végett kiküldendő regnikolaris bizottmány névsorát azonnal eléje terjeszték.

Az „öreg ur" a lisztán megpillantja becses nevét, mint bizottmányi elnökét s elszörnyüködve, félig bosszusan kiálta fel:

„**Semmisem lesz belőle.**"

Most a körülte állókon volt a sor elrőkönyödni eme határozott visszautasitás miatt, s mint a jól értesültek állitják, Pulszky, az idősb, s Ivánka, az ifjabb, névszerint Zsigmond, vetélkedve igyekeztek bókjaikkal az **öreg urat** megingatni, de hasztalan. Az öreg ur rendithetlenül állt eltökéltsége mellett.

Most a kormánypárt valamennyi jelenvolt tagja igyekezett egyesült erővel ingatni meg Deákot, de ez ujra, s még határozottabban értésükre adta a jó uraknak, hogy sohse rontsák a levegőt, mert ő, ha megválasztják, kénytelen a megtiszteltetést visszautasitani. Ne is erőködjenek.

De bizony csak erőlködtek, mondván, hogy egy Deák Ferencznek a kiegyenlitési müveletben államférfiui erélyét nem nélkülözhetik.

Az öreg ur bosszusan fakadva ki, rájok förmedt a kunyoráló urakra, mondván, hogy ő ilyen meg amolyan gyönge, ily küldetés betöltésére, s hogy ő igy meg ugy nem ért a „**mai politikához**" s hagyjanak neki békét.

Ily nyilatkozat persze bevágta a további erőltetésnek a lehetőségét, — mondja egyik „jól értesült" helyi lap.

Rettenetesen csudálkoznak a kormányкörökben, hogy esik az, hogy az **öreg ur** a saját maga alkotta keretbe nem képes magát többé beletalálni? Mi hiszszük annak az okát, hogy Deák a kormánypárt embereitől további bölcs támogatását meg akarja vonni, kik nélküle csak tapogatózni fognak a sötétség éjében?

Beszélik, hogy az „öreg ur" nagyon el van kedvetlenedve s egyátalában nem akar a kormánynak, mint eddig „deckmantel"-ül szolgálni. Az ő körmével ugyan senki fia se kaparja ki a gesztenyét többé!

Mondják, az „öreg ur" nagyon el van keseredve. Az ő helyzete ama hadvezéréhez hasonlit, ki megcsinálja a csatatervet, hanem hát a végrehajtók belekontárkodnak s a mi netalán jó volt abban, azt is elrontják, — tönkre teszik.

Próbálja már más is a vezérkedést, — gondolja magában az „öreg ur." Ő már megelégelte.

Egyébiránt ki látta azt valaha, hogy két dudás egy födél alatt megférhessen?

A jobboldal is kezd már pártokra oszlani. Egy rész Sennyeivel kiált vivátot s ép azok, kik a kormányköröktől távolabb állanak.

Az „öreg ur" pedig az ő ismert szerénységében átengedi a tért másnak. Hadd küzködjék Sennyei is, — ő már megelégelte a kormánypárt jóakaratát.

Mi igaz abból, amit e tekintetben egyik másik körben beszélnek, nem tudjuk, annyi azonban áll, hogy az „öreg ur" egy idő óta a saját maga alkotta keretbe — a kormánypárt keretébe — sehogy sem tudja magát beletalálni.

Hunfalvi-öböl.

Hunfalvy János derék tudósunkról egy őt és hazánkat egyiránt megtisztelő dolgot emlit a Napló, melyet mi is egész örömmel közlünk.

Hunfalvi Jánost hazánk egyik kiváló tudósát, s benne Magyarországot is emlitendő kitüntetés érte az által, hogy neve a legujabb földrajzi munkálatoknál meg lőn örökitve, nevére kereszteltetvén az északi polártenger egyik öble. Ezen tengeröből Nowaja Semlja északi partján, az északi szélesség 76,15 p. és a (Greenwichtől számitott) keleti hosszuságnak közel 64-ik foka között fekszik. Petermann az általa kiadott „Geographische Mittheilungen" 10. füzetében közli, szöveggel együtt ezen uj térképet, melynek egy példányát Hunfalvynak is megküldte. A küldeményhez igen szivélyes levél volt csatolva, melyben Petermann irja, hogy kellemes kötelességének ismerte Hunfalvynak a földrajzi tudomány körül nagy érdemeket szerzett férfiu nevét térképbe bejegyezni." Európa ujabb térképein tehát ott fog diszleni ezentul a „Hunfalvy-bay" tanuságot teendő arról, hogy az általános tudomány előbbrevitelében hazánkfiai által szerzett érdemeket a külföld tudományos világa meg tudja becsülni.

Szinházi szemle.

Tegnap adatott „**Ördög része**" énekes vigjáték 3 felv. irta Scribe, zenéje Aubertól.

A dalnokot (Carlo Brochi) **Mindszenti** Kornélia személyesité; e szerep Blaháné kezéből igazán „leányágra" szállott. Mindszentitől ugyan nem lehet eltagadni a törekvést, de játéka mindig hidegen hagy, s maga iránt nem tud rokonszenvet költeni. **Balázs** Ilka (Cassilda) szabatosan játszott. Együd kitünő Rafael volt. **Zöldi** (VI. Ferdinánd) és **Foltén733yiné** (Izabella) kifogástalanul töltötték be szerepeiket. A többi szereplő is egyaránt dicsérettel müködött.

Közönség közép számmal.

UJDONSAGOK.

* **Városi közgyülés** tartatik holnap okt. hó 16-án d. e. 9. órakor a szokott helyen. Tárgyak: az 1872-ik évi költségvetés tárgyalása, a pálinka és serbehozatali vám árverésen bérbeadása, közlevéltárnok évnegyedes jelentése. stb.

* **A főiskolai sorsjegyek** kihuzási napja ma van, s mire e sorok napvilágot látnak, a kihuzás megis történt. A kihuzott számok még pármapig titkok maradnak, s akkor — mint illetékes helyről igéretet vettünk — közlés végett át fognak azok lapunknak adatni.

* **Illyés Bálint** kisujszállási ref. lelkész s a szépirodolom barátai előtt előnyösen ismeretes és közkedvességü költőnk „egyházi-beszédeit" **Telegdi** K. Lajos derék könyvárusunk ki fogja adni, mely könyvre előre is felhivjuk az ily müvek iránt érdekkel viseltető közönség figyelmét. Illyés ragyogó tolla sokkal szebb körben kedveltetik már, minthogy az bővebb ajánlásunkra szorult volna.

* **Szinházunk ügyében** több oldalról interpelláltattunk az iránt, hogy miert nem támadjuk meg a szinház ügyeit vezető közegeket. A panasz különösen két irányra oszlik. Első az, hogy a szintársulat átalában sokkal roszabbul van összeállitva, mint ezelőtt. Második az, hogy mégis most emelték fel a belépti dijakat, még pedig aránytalanul. Mi mindkét panaszt alaposnak ismerjük el. Hanem egy harmadik kérdés tolakodik elénk, amit nehéz megfejteni, hogy t. i. mikép lehet e bajokon segiteni!? Szinházunk állapota mindenesetre kiváló figyelmünk tárgya. De egyszerre nem akarunk kárhoztatólag eljárni ott, ahol még remény van jobb állapothoz. Azért is **egyelőre** figyelő helyzetben maradunk!

* **A nőegyleti** sorshuzás alkalmából a nyereménytárgyak f. hó 15-től, keddtől kezdve reggeli 9—12 óráig özv. **Veres** Lászlóné nőegyleti alelnöknőnél kiválthatók, a sorsjegy előmutatása mellett.

* **A levéltár** rendezésére felügyelő bizottmány a városház kis termében ma d. u. ülést tartott, melynek tárgya volt a felügyelet miként teljesitése feletti intézkedés.

* **Szinházunk** egyik **énekesnője**, **Schwarcz** kisasszony jövő szerdán lép fel először szinpadunkon Márthában.

* **Megjelent:** értesitvény a reformátusok debreczeni főiskolájáról 1871/2-ik tanévről; szerkesztették Kovács Ferencz, Félegyházi Béniámin és Oszterlamm Ernő igazgató tanárok. A tanulók létszáma a második félévben volt: az akadémiában 422, a gymnásiumban 474, a tanitóképezdében 85. Czélszerünek vélnők, ha a tanulók nevei is kinyomatnának az értesitőben.

* **A gazdasszonyi kiállitáson** a már emlitetteken kivül kitüntettek még: Sz. N. Emilia, Szmrecsányi Lajosné, Karácsonyi Kálmánné, ételért; Kopeczky Józsefné kitünő halért dicséretet nyertek.

TÁRCZA.

EGY NEMESEMBER LEÁNYA.

Regény három kötetben.

Irta **Schwartz Mária Zsófia.**

Második rész.

(Folytatás.)

Egyébiránt csak két vágya volt: oly jónak lenni, mint nénje, és oly okosnak mint atyja.

Ez utóbbi vágya bizonyos mértékig teljesedett is, annyiban, hogy a gyárbirtokos taníttatta arra a mit hasznosnak tartott, a nélkül hogy kérdezősködött volna arról, van e kedve a leánynak hozzá. Igy például neki nem a franczia, de a német nyelvet kellett megtanulnia. A zenében semmi oktatást nem kapott, holott természettől hajlama volt hozzá; rajzolni azonban meg kellett tanulnia, holott hiányzott belőle a legcsekélyebb hajlandóság is.

Továbbá számadást, egy kevés természet és számtant tanult, de a történelmet, vagy földirattant nem tanulta.

Nehéz munkára volt szoktatva, az oktatást sokszor maga a gyárbirtokos, időközönként pedig egy a körülményekkel ösmerős tanitó vezette.

Most megtörtént, hogy Mariquitta épen az iránt, mit tanulnia szabad nem volt — birt égő vágygyal, és e miatt igyekezett maga kezére, titokban szerezni meg az ismereteket.

Mariquittának az elméje szavainak és tetteinek anyja jelenlétébeni folytonos megfontolása, és nénjéveli bánásmódjábani tökéletes szabadsága és önállósága által jókor megérett. Gondolatai és magaviselete, korát sokban megelőzték, de e meggondoltság mellett volt rajta valami tisztán gyermekies, hogy még látszatja sem volt a korai bölcsességnek.

Ha egy felől Mariquitta okossága, és a dolgok és viszonyok megitélése által meg volt az ember lepetve, másfelől csodálkozott nagy gyermekességén.

Ebből könyen előrelátható volt, hogy Mariquitta egy napon egész más szerepet fog játszani, mint az alárendeltet. E pillanatban minden figyelme Magdán öszpontosult.

Minden pillanatban azon tünődött, hogy atyja zsarnoksága alól elvonja, vagy megtanitsa azon mesterségre, hogy kelljen bolonddá tenni.

Magda Mariquittára nézve valami uj volt, érdekelte, és képzelődésének hizelgett; de az elnyomott szerepe, melyet Magda játszott, azt eszközölte, hogy hatalma mostoha leánya felett nem lehetett nagy.

Mihelyt René Magdát elhagyta, a szoba ajtó megnyilt, s Mariquitta lépett be.

Mikor Magdát sirni látta, felkiáltott:

— Nem ugy volt a mint én mondtam, hogy ki fog mocskolni?

— Nem Mariquitta, atyád nem mocskolt ki, felelt Magda, s könyeit törölte le.

— Én voltam az, a ki gyermekes voltam.

Higyje a ki akarja, de én nem; de neked is oly nehéz, mint nekem, mások előtt bevallani, hogy haragos volt. De én még sem olyan vagyok mint más.

Ezzel Mariquitta a karját Magda nyaka körül fonta, s igyekezett őt hizelgésekkel felviditani.

Midőn René Magdát elhagyta, egyenesen az irodába ment.

A menyben lakó isten tudja micsoda érdekes dolgot mondhatott nagy bátyjának, de kellemesnek kellett lennie, mert midőn délben a gyárbirtokos előkészült, barátságos volt. Olyas valami, a mi nejét és leányát nagyon meglepte.

De sőt oly kegyes volt, hogy Magdával tréfált ennek a háztartásbani kevés ösmerete fölött, és Mariquitta azon tiszteletteljes megbizást nyerte, hogy pár tételt irjon le tisztára.

Midőn az asztaltól felállottak, és René szokása szerint az étteremből el akart távozni, megszólalt a gyárbirtokos.

— De mi az ördögbe sietsz te mostanában, hogy szaladsz dolgod után, mihelyt megebédeltünk, és a kávét sem iszod meg velünk. Ily módon soha sem ösmerkedhetel meg nagy nénéddel.

Mig a gyárbirtokos ezeket mondta, René tekintetét Magdára irányozta.

Látta hogy ez szinét változtatja.

— Az ösmeretséget mely már megvan nem kell ujra megkötni, felelt René oly hangsulyozással, mely Magdát kényszeritette rátekinteni.

Midőn tekintetük találkozott hozzá tette:

— Egyébiránt az én valódi helyem a gyárban van és nem a salonban. Ez utóbbiban idegen vagyok.

— Jer most be a szobába, mondta a gyárbirtokos, a ki nem látszott sok sulyt fektetni arra a mit René mondott, hanem elől ment és testvéréhez szólott.

— Jer Mari, nehány szép rézmetszetet mutatok neked.

Ezzel Mariquittához fordult.

— Menj le az irodába és hozd fel szemüvegemet.

René sapkával kezében mozdulatlanul állva maradt, mintha föltette volna magában, hogy helyét addig el nem hagyja, mig Magda valamit nem mond.

(Folyt. következik.)

* **Nyilt köszönet.** A főiskolai tüzoltóegylet készitendő lobogójának költségeire M é s z ö l y Gáspár az egyletnek egykori alelnöke, — s G y ő r i Lajos főiskolai kontraskriba és volt egyleti elnök öt—öt ftot voltak szivesek adományozni, melyért fogadják az egylet nevében nyilvánitott hálás köszönetemet. Debreczen, 1872. okt. 15. B e d r i c h Lajos egyleti elnök.

* **A nőegylet** nyereménytárgyainak legértékesebbjei olyak kezébe jutottak a sorshuzás utján, kiknek épen nem lett volna azokra szükségök, s oda kerültek azok jelentéktelen áldozatok árán, s mint halljuk, e szerencsés emberek az árvaház javára jelentékenyebb összeget fognak adományozni. S ez részökről méltányos is volna.

* **A városházától** november 1-ső napján a kapitányi hivatal egy másik része ismét átköltözik a Komáromi házhoz czeglédutczára.

* **A kisebb iparos** társulatok igen helyesen cselekednének, ha egyesülve alakulnának uj társulattá; e tekintetben már a fésüs, csutorás és késes czéhek jó példával mentek elől s kimondták egyesülésöket. Csak aztán mások is követnék a jó példát.

* **Ismét a kard.** Mult vasárnap este 4 császári katona a tizenháromvárosutczán vitézkedett, két mesterlegényt jól elpáholtak, két kereskedősegédet pedig ugy megvertek, hogy az egyik jelentékenyen megsérült, a másik még most is fekszik sebeiben, annyira össze van vagdalva; egy katonasapka és a gyiklesö tokja corpus delicti gyanánt a kapitányi hivatalnál van. Meddig fog még ez igy tartani? Meddig engedik még meg a katonáknak, hogy szolgálaton kivül fegyvert viseljenek?

* **Mészöly Gáspár** főiskolánk egykori derék növendéke a nagykőrösi gymnásiumhoz választatott el rendes tanárul, s ott már helyét el is foglalta.

* **A felső tiszavidéki** gazdasági egylet kiállitásán városunkból a következők nyertek: Sipos Istvánné kenyérért ezüst érmet; Fehér Hermann 1866-ki érmelléki boráért első rendü dicsérő oklevelet; Mészáros János (szijjgyártó) csikó- s lókantáráért ezüst érmet, Nagy András csikóbőrös kulacsáért ezüst érmet; Szatmári testvérek női ruháért ezüst érmet; Csáthi Lajos (szappanos) szappan s bajuszkenőért ezüst érmet.

* **Diószegi László** hadházi segédlelkész esete tegnapi számunkban annyiban tévesen van közölve, hogy a szerencsétlen ifju nem innen, hanem Békésből jött volna haza, s az emlitett baleset Nagyváradon történt volt, s még most is ott van ápolás alatt.

* **A főiskolai tüzoltóegyletben** elnök: B e d r i c h Lajos, nagybotos U r h á z i Lajos, kisbotos P e t i Lőrircz, alelnök Z s i g m o n d Ferencz.

* **Valahára!** A honvéd laktanyához vezető ut készitését már munkálatba vették. Reméljük, nem fogják ezt oly sokáig csinálni, mint a mily sok ideig készültek hozzá.

* **A kapitányi hivatalnál** egy ékszerül használt rokokó ezüst kereszt van letéve, mint talált tárgy, a tulajdoni jog beigazolása után átvehető Körner Adolf alkapitánytól, Debreczen, 1872. okt 14.

* **Füvészkertutczán** egy házból a deszkakerités mellett az utczára jön ki a takarékkonyha kürtője, melynek veszélyessége azonnal szembeötlő; tüzrendőri tekintetek kivánnák, hogy ez onnan eltávolittassék. Felhivjuk erre az illetők figyelmét.

* **Hatóságunktól** a szatmári elöljáróság a gázvilágitásra vonatkozó szerződés másolatát elkérte; ugy látszik, ott is mozognak, hogy terjedjen a — világosság.

Délutáni posta.

— A z á l l a m v a s u t a k haszonbérbe adása végett alkudozások folynak.

— A z é s z a k-k e l e t i v a s u t a k csap-királyházi vonalán — mely Ujhely és Marmaros közt egésziti ki az összeköttetést — csütörtökön lesz a müszak-rendőri járat s pár hét mulva aztán megnyilik a forgalom is.

— Z á g r á b okt. 14. Dr. Barcic fiumemegyei nemzeti pártvezér, a választókhoz intézett külön felhivás utján támogatja dr. Starcevic jelöltségét, mi által ennek megválasztása Delniceben bizonyosnak tekinthető.

— D a r m s t a d t, okt. 14. Hoffmann miniszterelnök a képviselőházban tett nyilatkozatában kifejtette a nagyherczeg által is jóváhagyott azon elveket, melyek szerint a kormány a tartomány ügyeit vezetni szándékozik. A birodalommal szemben az ország lakosainak többségével egyetértően s a nagy herczegi ház érdekeivel egybehangzóan egész odaadással teljesitendi az ország kötelmeit s ily szellemben fogja gyakorolni jogait a nagy közös német feladatok teljesitésében. — Mi a b e l ü g y e k e t illeti, oly intézkedéseket teend a kormány, melyek a népnek az eddiginél nagyobb befolyást engednek a közügyek vezetésére. Az egyház és állam közti viszony a jog alapján rendeztetik.

— B e r l i n, okt. 14. A sociális kérdésben valószinüleg még e hó folyamában megkezdetnek a tárgyalások az osztrák-magyar kormánynyal.

— B e r l i n, okt. 15. Megczáfolják a hirt, hogy Bismark hg. szabadság idejét megrongált egészsége miatt még három hóval meghoszabbitani toldatni kérte.

Olvasóinkhoz!

Lapunk bezártáig távirataink nem érkeztek meg. **Szerk.**

KÖZGAZDASÁG.

Szőllőmivelésünk érdekében.

Szőlőskertjeinken a szüret befejeztetett. — A mennyiségben csalódásunkat a jóság élvezhetősége fogja pótolni.

A szőllőtermést illetőleg alkalmat veszünk megjegyezni, hogy a hazai közönséges szőllőmüvelésünk még most is azon kiskoruságában sinlődik, melyben századok előtt. Nálunk a szőllőmunkát többnyire oly emberekkel kell végeztetni, kik a magokhoz hasonló tudatlantól tanulják el a szőlőmunkát. E miatt van az, hogy e legjobb szüreti idényben is mostohául jutalmazza a szőllő a gazda költségét.

Hogy mily hanyagul bánik el már a gazdák nagy része is a szőllővel, mutatja azon gyarló gondatlanság, mely szerint nálunk a szőllő legfontosabb munkáját is többnyire summába adják a gazdák oly vállalkozóknak, kik azt legkevesebbért felvállalják. S igy aztán akad nak oly vállalkozók, kik életökben szőllőmunkát nem is próbáltak, hanem egyik másik pajtás biztatására felvállalják, csak a végett, hogy a jól fizettetni szokott szőllőmunkába ők is belekapjanak. Az ily emberek pedig még ha némi óvatossági szándék, akarat volna is bennök, tudatlanságukkal sok kárt tehetnek.

Ezen sajnos állapot önként ébreszti fel azon kérdést: miként lehetne nekünk a diószegi vinczellérképezdében évenként vagy 12 értelmes szőllőmunkást kiképeztetnünk, hogy a debreczeni oly nagy terjedelmü szőllőskertek — eddigi pazar költség e mellett is — parlagi mostohaságukból kiemeltessenek, s fáradtságot és költséget dusan jutalmazzanak?

Nekünk, kis birtoku kerti gazdáknak is, életkérdés lévén már az, hogy szőllőnk jövedelmezővé tétessék: szükség arról gondolkoznunk, hogy kertjeinket szakavatatlanok kezelése alól kivéve, olyanokra bizzuk, kik e részben is a haladó korszellem követelményeinek megfelelnek, s a tudományos képzettség oly szinvonalán állanak, hogy nagy részben parlag kertjeinket dus tenyészetüekké s jövedelmezővé átvarázsolhathatják.

E szempontból indulva, szükség volna a kertbirtokosoknak közös értekezletben annak módozatáról gondoskodni, és a vinczellérképezdében tanulni kivánó ifjakat némi gyámolitás által, vagy az iskolának sikeres bevégzése utáni biztos állomás elnyerhetésével serkenteni.

Addig is, mig erre nézve közös müködés nyilvánulna, jónak látjuk figyelmeztetni azon 17—18 éves ifjakat, kik hajlandók magokat a diószegi vinczellérképezdében kiképezni, s a kik elegendő ép lelki és testi erővel birnak, hogy siessenek életük boldog jövőjének alapját azon tudomány által megvetni. Elsajátitandó tudományuk oly szükséges, s oly keresett, hogy azon gazda lesz a legszerencsésebb, ki őket legelőször nyerheti meg szőllője mivelésére.

Azért, ki e részben önként és legelébb indul, legdusabb aratást tesz.

A tudományosan végzendő tanfolyam két év, mely épen okt. hóban veszi kezdetét; felvételére szükség, hogy irni, olvasni tudjon, és a közönséges számvetés 4 részében járatos legyen. Továbbá jó erkölcsi bizonyitvány és keresztlevél kivántatik.

A ki tanul, egyszersmind dolgozni tartozik; de munkájáért a legszükségesebbekkel elláttatik; s ha kitünően tanul és munkál: jutalmat is kap.

Ha kitanult, azok irányában, kik munkájokat igénybe veszik, munkájok bérét hivatva vannak magok meghatározni.

A kertészet már magában is egyik a legnemesebb iparág: mert a munkás saját müve a nagy természetével egyesitve, a müködőnek élvet, gyönyört terem, azon kivül gazdagon jutalmaz.

Azért ifjak, siessetek!

Távirati tudósitás

a bécsi tőzsdéről, október 15-ről.

Arany 5 frt. 25 kr. — Ezüst 107 frt. 25 kr.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

OLÁH KÁROLY.

Főmunkatárs:

SZATMÁRI KÁROLY.

H I R D E T É S E K.

Hirdetmény.

A „TISZA BIZTOSITÓ ÉS JELZÁLOG-BANK“

D E B R E C Z E N B E N.

Alaptőke két millió forint oszt. ért.

Van szerencsénk ezennel a n. érd. közönség tudomására juttatni, hogy a nagymélt. magyar kir. kereskedelmi miniszterium folyó évi julius 21-kén kelt 9192. sz. engedélye alapján, a **„Tisza biztositó és jelzalog-bank“** Debreczenben, **üzleti müködését folyó évi szept. 9-kén megkezdte.**

Biztositunk **tűz és jég ellen** a lehető legjutányosabb dijak mellett.

Dijszabályaink megállapitásánál kiterjeszkedünk az életbiztositás terén ez ideig felmerült minden ágra és módozatra.

És a biztositó t. cz. közönségnek k é t m i l l i ó ft mellett felvállalt kötelezettségeinkhez képest megkivántató biztositékot nyujtunk.

Jelzálogbanküzletünk megkezdését később lesz szerencsénk a n. érd. közönséggel tudatni.

Kelt Debreczen, 1872. szeptember hó.

Tisza biztositó és jelzálogbank.

Gróf D é g e n f e l d Imre elnök,
M ó r i c z Pál első alelnök, K o m l ó s s y Imre második alelnök,
S c h w a r c z Bernát, B a y Bertalan, F r á t e r Imre,
M ó r i c z Antal, P u s z t a y Lajos, M a k ó István.
Igazgató tanácsosok.

456 8—12

S z e p e s s y Kálmán vezérigazgató. O l á h Károly jogtanácsos.

Önkéntes árverés.

Az Ér-Mihályfalva város északi széle, az indóház és vasut vonal közt fekvő közös mintegy 50 hóld terület— a vásártér és népkert ki hagyásával— szabályozott utcza sorokban, négy száz, a hol a helyzet kivánja 600 négyszög ölnyi ház helyekre, és 1,200 négyszög öles raktártelepekre felosztott részletekben, folyó 1872-ik évi **október 28-án** a dél előtti órákban, a helyszinén megkezdendő nyilt árverés utján, kedvező részletfizetésekre el fog adatni.

A föltételek és térképek a városháznál előlegesen is megtekinthetők Ér-Mihályfalván 1872. október 4.

A birtokossági rendező választmány.

524 2—3

Árverési hirdetmény.

Néhai Nánásy András örökösei részéről közhirré tétetik, miszerint:

a.) a t. f ü r e d i h a t á r b a n 1200 ☐ $449^{27}/_{100}$ hold m e n t e s i t e t t rét birtok,

b.) Ugyan ott 1200 ☐ 74 hold e r d ő r é s z, vagy ártér,

c.) Ugyanott 1200 ☐ 30 holdat meghaladó b e l s ő t e l k i p ó t l é k,

d.) t. Füred határához tartozó K ó c s i pusztán 1200 ☐ $889^{34}/_{100}$ holdat tevő v i l l o n g ó i b i r t o k,

e.) Ugyanott a filegóriás nagy tanya 1200 ☐ $1651^{72}/_{100}$ hold birtok, az ezeken lévő gazdasági épületekkel együtt, f. évi o k t. 28. n a p j á n a k d. e. 10 ó r a k o r T. F ü r e d v á r o s k ö z h á z á n á l, ö n k é n t e s á r v e r é s e n, vagy esetleg s z a b a d k é z b ő l e l a d a t n i f o g n a k, és pedig a mentesitett rét birtok, a beltelki pótlék, és a nagy tanya részletekben is megvehető.

Az árverési feltételek, a hitel és mérnöki telek-könyvek, térképek Szilágyi János családtagnál M.-Szigeten, Kovásy Lajos családtagnál t. Füreden, és Ecsedy László ügyvédnél Egerben megtekinthetők.

500. 3—3

Hirdetés.

☛ K é t k o c s i l ó, s z e r s z á m m a l, egy jó állapotban lévő fedeles k o c s i, egy könnyü sárga s z e k é r, egy 50 köblös h o m b á r, négy darab i g á s ö k ö r, nyolcz db. i g á s l ó, ö k ö r- és l ó s z e k é r. Ugyszintén t ö b b f é l e gazdálkodáshoz szükséges e s z k ö z ö k, nevezetesen: v a s e k é k, h e n g e r, r o s t a, g e r e b j é k, v i l l á k, stb. — továbbá az ebesi pusztán levö 15 nyilasos tanyán 50 darab marha-teleltetésre szükséges t a k a r m á n y, u. m.: négy nyilason termett csutka levágva, pejva, több bogja széna, szalma e l a d ó. Ugyanott 50 darab marhára való t á g a s i s t á l l ó teleltetésre bérbe k i a d ó. Értekezhetni felőle Péterfiautcza 974. szám alatti háznál a tulajdonossal.

515. 3—3

Arverési hirdetés.

Debreczenben Nagyvárad-utczán 2204-dik szám alatti háznál több rendbeli házi butor, egy Wertheimcassa, egy egész porczellán servic, és egyéb ingóságok árverés utján október hó 22-kén reggeli 9 órakor el fognak adatni.

535 1—5

Tégla eladás.

Az ebesi pusztán jelenleg most is 15—1600 darab jó minőségü v a s, c s e r és é p ü l e t i t é g l a, kisebb nagyobb részletekben eladó. Jövőre pedig nagyobb mennyiségre szerződhetni tulajdonos *Vérfesy Lajossal.*

533 2—3

Debreczen, 1872. Nyomatott részv. társ. könyvnyomdájában.